

Sygn. akt II KK 258/21

POSTANOWIENIE

Dnia 29 czerwca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wiesław Koziellewicz

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 29 czerwca 2021 r.,

sprawy **M. W.**

skazanego z art. 178a § 1 k.k. w zw. z art. 178a § 4 k.k. w zb. z art. 180a k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w W.

z dnia 14 stycznia 2021 r., sygn. akt X Ka [...]

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w P.

z dnia 25 września 2020 r., sygn. akt II K [...]

**oddala kasację jako oczywiście bezzasadną, a kosztami
sądowymi postępowania kasacyjnego obciąża skazanego.**

UZASADNIENIE

M. W. oskarżono o to, że w dniu 15 maja 2017 r. w miejscowości O. w powiecie p., woj. [...], gm. M., na trasie S-2 po drodze publicznej kierował pojazdem marki Jeep o nr rej. [...] znajdując się w stanie nietrzeźwości - wyniki I badanie 0,48 mg/1, II badanie 0,44 mg/1, III badanie 0,44 mg/1, IV badanie 0,38 mg/1 alkoholu w wydychanym powietrzu, przy czym czynu tego dopuścił się będąc wcześniej prawomocnie skazany za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości oraz pomimo decyzji o cofnięciu uprawnień do kierowania nr [...] wydanej w dniu 12 grudnia 2006 r. przez Starostę Powiatowego w P., tj. o czyn z art. 178a § 1 k.k. w zb. z art. 178a § 4 k.k. w zb. z art. 180a k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Sąd Rejonowy w P. wyrokiem z dnia 25 września 2020 r., sygn. akt II K [...]:

1. M. W. uznał za winnego popełnienia zarzucanego czynu, stanowiącego występki z art. 178a § 1 k.k. w zw. z art. 178a § 4 k.k. w zb. z art. 180a k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za to na mocy art. 178a § 4 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. skazał go na karę dziewięciu miesięcy pozbawienia wolności;
2. na podstawie art. 42 § 3 k.k. orzekł wobec niego środek kamy w postaci dożywotniego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych;
3. na podstawie art. 43a § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego świadczenie pieniężne w wysokości dziesięciu tysięcy złotych na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Penitencjarnej;
4. na podstawie art. 63 § 1 i 5 k.k. na poczet kary pozbawienia wolności zaliczył mu okres rzeczywistego pozbawienia wolności od dnia 15 maja 2017 r. godz. 00:50 do dnia 15 maja 2017 r. godz. 03:10;
5. zasądził od niego na rzecz Skarbu Państwa 180 zł opłaty oraz 1.581 zł kosztów postępowania.

W apelacji od tego wyroku obrońca M. W. obrońca zarzucił:

1. naruszenie przepisów art. 45 ust. 1 Konstytucji RP w zw. z art. 6 ust. 1-3 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności oraz art. 424 § 1-3 k.p.k. przez ich niezastosowanie i sporządzenie uzasadnienia niepoddającego się kontroli instancyjnej, pozbawionego funkcji perswazyjnej;
2. naruszenie przepisów postępowania, mające wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, a to art. 399 § 1 k.p.k., przez zaniechania uprzedzenia oskarżonego i jego obrońcy o możliwości zmiany kwalifikacji prawnej czynu z kwalifikacji kumulatywnego zbiegu przestępstw na kwalifikację zbiegu przepisów, skutkujące zamiast uniewinnienia wydaniem wyroku skazującego;
3. naruszenie przepisów art. 4 k.p.k. w zw. z art. 5 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. w zw. z art. 366 § 1 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. i art. 193 § 1 k.p.k., poprzez nieprzeprowadzenie z urzędu dowodu z opinii biegłego sądowego z

zakresu toksykologii - pomimo, iż dowód ten niezbędny był do ustalenia kluczowej dla rozstrzygnięcia okoliczności dotyczącej stanu świadomości/wiedzy oskarżonego w momencie popełnienia czynu, co do stanu nietrzeźwości w jakim się znajduje oraz możliwości przewidywania przez oskarżonego długości utrzymywania się alkoholu w organizmie w korelacji z przyjmowanymi, na aktualnym etapie leczenia, lekami

4. tym samym nie zostały wyjaśnione wszystkie istotne okoliczności sprawy, w szczególności dotyczące umyślności albo nieumyślności w działaniu oskarżonego, a Sąd rozstrzygnął niedające się usunąć wątpliwości na niekorzyść oskarżonego, czym naruszono jego prawo do obrony w niniejszym procesie;

5. rażące naruszenie prawa, które mogło mieć istotny wpływ na treść wydanego wyroku, to jest art. 7 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. i art. 5 § 2 k.p.k., wyrażające się w przekroczeniu zasady swobodnej oceny dowodów, przejawiające się w dowolności ocen, brakiem obiektywizmu, sprowadzające się do dowolnego ustalenia przez Sąd I instancji, iż skazany, prowadząc samochód w stanie nietrzeźwości, działał umyślnie, podczas gdy treść jego wyjaśnień i zbieżnych z nimi zeznań świadków nie pozwalała na poczynienie takich ustaleń wskazując na okoliczność działania nieumyślnego;

6. rażące naruszenie art. 178a § 1 i § 4 k.k. przez ich zastosowanie, przez przypisanie popełnienia występku w nich stypizowanego, podczas gdy działanie skazanego miało charakter nieumyślny;

rażącą niewspółmierność orzeczonej kary pozbawienia wolności w stosunku do stopnia społecznej szkodliwości czynu oraz naruszenie dyrektyw wymiaru kary, w szczególności przy przyjęciu, iż oskarżony wyłącznie popełnił występki z art. 180a kk.

Po rozpoznaniu tej apelacji Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z dnia 14 stycznia 2021 r., sygn. akt X Ka [...], utrzymał w mocy zaskarżony wyrok i zwolnił M. W. w całości od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów procesu za postępowanie odwoławcze.

Od powyższego wyroku Sądu Okręgowego w W. kasację złożył obrońca skazanego M. W..

Zarzucił w niej:

7.rażące naruszenie prawa materialnego, to jest art. 9 § 1 k.k. w zw. z art. 178a § 1 i § 4 k.k. przez ich zastosowanie, przez przypisanie popełnienia występku w nich stypizowanego, podczas gdy działanie skazanego miało charakter nieumyślny;

8.rażące naruszenie prawa mające istotny wpływ na treść wydanego wyroku, tj. art. 433 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., poprzez nierozpoznanie, względnie nienależyte rozpoznanie, zarzutów wskazanych w apelacji obrońcy, w szczególności zarzutów dotyczących:

a) naruszenie prawa materialnego, to jest art. 9 § 1 k.k. w zw. z art. 178a § 1 i § 4 k.k. przez ich zastosowanie, przez przypisanie popełnienia występku w nich stypizowanego, podczas gdy działanie skazanego miało charakter nieumyślny;

b) naruszenie przepisów art. 4 k.p.k. w zw. z art. 5 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. w zw. z art. 366 § 1 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. i art. 193 § 1 k.p.k. poprzez nieprzeprowadzenie z urzędu dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu toksykologii - pomimo, iż dowód ten niezbędny był do ustalenia kluczowej dla rozstrzygnięcia okoliczności dotyczącej stanu świadomości/wiedzy oskarżonego w momencie popełnienia czynu, co do stanu nietrzeźwości w jakim się znajduje oraz możliwości przewidywania przez oskarżonego długości utrzymywania się alkoholu w organizmie w korelacji z przyjmowanymi, na aktualnym etapie leczenia, lekami - tym samym nie zostały wyjaśnione wszystkie istotne okoliczności sprawy, w szczególności dotyczące umyślności albo nieumyślności w działaniu oskarżonego, a Sąd rozstrzygnął niedające się usunąć wątpliwości na niekorzyść oskarżonego, czym naruszono jego prawo do obrony w niniejszym procesie;

1. rażące naruszenie prawa, mające istotny wpływ na treść wydanego wyroku to jest art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. w zw. z

art. 4 k.p.k. i art. 5 § 2 k.p.k., wyrażające się w przekroczeniu zasady swobodnej oceny dowodów, przejawiające się w dowolności ocen, brakiem obiektywizmu i w obliczu braku wiedzy specjalistycznej dowolnym ustaleniu przez Sąd II instancji, iż skazany, prowadząc samochód działał w zamiarze bezpośrednim albo ewentualnym, pomimo, że do poczynienia takich ustaleń Sąd nie dysponuje materiałem dowodowym, nie są znane leki przyjmowane przez skazanego w dniu popełnienia czynu, nie są znane dawki leków ani też nie jest znana ilość rzeczywiście przyjętych leków, nie są znane interakcje tychże leków między sobą oraz z alkoholem, nadto nie jest znany sposób, w jaki leki i alkohol w ramach swej interakcji wpływają na zdolność skazanego do rozpoznania u siebie stanu nietrzeźwości;

2. rażące naruszenie prawa, mające istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, art. 193 § 1 k.p.k. oraz art. 167 k.p.k. i art. 452 § 3 k.p.k. poprzez ich niezastosowanie, polegające na niedopuszczeniu, choćby z urzędu, biegłego toksykologa, w celu wydania opinii co do kwestii interakcji leków przyjmowanych przez skazanego z alkoholem, w szczególności czasu utrzymywania się alkoholu w organizmie w korelacji z przyjmowanymi na aktualnym etapie leczenia, lekami, możliwości przewidywania przez skazanego niestandardowego czasu utrzymywania się alkoholu w organizmie.

Prokurator Prokuratury Okręgowej w W. w pisemnej odpowiedzi na kasację wniósł o oddalenie kasacji obrońcy skazanego M. W. jako oczywiście bezzasadnej (por. pismo Prokuratora Prokuratury Okręgowej w W. z dnia 27 kwietnia 2021 r., PO VI Kw [...]).

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Kasacja obrońcy skazanego M. W. jest oczywiście bezzasadna

Nie zasługuje na uwzględnienie sformułowany w kasacji zarzut rażącego naruszenia prawa materialnego. Od dziesięcioleci w orzecznictwie Sądu Najwyższego powtarza się, że obraza prawa materialnego ma miejsce wtedy, gdy stan faktyczny został w zaskarżonym orzeczeniu prawidłowo ustalony, a nie zastosowano do niego właściwego przepisu prawa materialnego. Innymi słowy, gdy

istnieje niezgodność między subsumpcją, a prawidłowo ustaloną przez sąd podstawą faktyczną orzeczenia. Przy zarzucie rażącego naruszenia prawa materialnego należy zatem „porównać” treść zastosowanego, w realiach sprawy, przepisu prawa materialnego z ustalonym przez sąd stanem faktycznym. W wypadku wydania wyroku skazującego dla stwierdzenia jaki stan faktyczny ustalił sąd orzekający podstawowe znaczenie opis czynu przypisanego zawarty w sentencji wyroku. W dalszej kolejności uwzględnić należy treść pisemnego uzasadnienia wyroku, oczywiście o ile zostało sporządzone. Pisemne uzasadnienie, jak o tym stanowi art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k., powinno zawierać wskazanie, jakie fakty sąd uznał za udowodnione. Nie zyskał w orzecznictwie Sądu Najwyższego akceptacji pogląd, że nie to co sąd ustalił, lecz to, co sąd powinien ustalić, trzeba przyjmować za punkt odniesienia dokonując oceny prawidłowości zastosowania przez sąd przepisów prawa materialnego. W doktrynie słusznie wskazuje się, że zwolennicy tego poglądu, przyczyn błędu w stosowaniu prawa materialnego, upatrują w istocie w nietrafnych ustaleniach faktycznych, czyli w uchybieniu które, zgodnie z treścią art. 438 pkt 3 k.p.k., stanowi przecież odrębny zarzut odwoławczy (por. też Z. Doda, A. Gaberle, Kontrola odwoławcza w procesie karnym, Warszawa 1997, s. 108 – 112). Opis czynu przypisanego M. W. w skazującym go wyroku Sądu Rejonowego w P. z dnia 25 września 2020 r., sygn. akt II K [...], zawiera wszystkie niezbędne elementy, które mają znaczenie dla przyjętej, prawidłowej, kwalifikacji prawnej. W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że dokładne określenie zarzucanego, a następnie przypisanego oskarżonemu przestępstwa, powinno, zawierać między innymi niezbędny z punktu widzenia ustawowych znamion danego przestępstwa opis czynu (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 lipca 2002 r. sygn. akt II KKN 270/00, Legalis). Zauważyć nadto należy, iż podnoszone w zarzucie kwestie dotyczące strony podmiotowej przypisanego M. W. przestępstwa, należą do sfery ustaleń faktycznych, które z mocy art. 523 § 1 k.p.k., nie mogą być przedmiotem zarzutu kasacyjnego.

Bezzasadne są także pozostałe zarzuty kasacyjne, czyli zarzuty naruszenia przepisów postępowania (art. 433 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., art. 4 k.p.k. w zw. z art. 5 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. w zw. z art. 366 § 1 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. i art. 193 § 1 k.p.k., art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. w

zw. z art. 7 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. i art. 5 § 2 k.p.k., art. 193 § 1 k.p.k. oraz art. 167 § 1 k.p.k., art. 452 § 3 k.p.k.). Ich analiza dowodzi, że faktycznie zostały one skierowane, nie przeciwko wyrokowi Sądu Okręgowego w W. z dnia 14 stycznia 2021 r., sygn. akt X Ka [...], lecz przeciwko rozstrzygnięciu Sądu I instancji, gdyż w większości kwestionują poczynione przez ten Sąd ustalenia faktyczne. W myśl zaś aktualnie obowiązujących przepisów polskiej procedury karnej, kasacja strony, będąca przecież z definicji nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia (por. tytuł Działu XI k.p.k.), może być skierowana wyłącznie przeciwko orzeczeniu sądu odwoławczego, zaś w kasacji trzeba wykazać, że to sąd odwoławczy popełnił uchybienie o randze bezwzględnej podstawy odwoławczej (uchybienia wymienione w art. 439 k.p.k.), albo w inny sposób rażąco naruszył prawo, oraz wykazać, że zarzucane w kasacji naruszenie prawa mogło mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego kasacją orzeczenia sądu odwoławczego (czyli, że uniknięcie przez sąd odwoławczy ewentualnych uchybień, na które wskazuje kasacja, musi nieodzownie stwarzać realną perspektywę wydania orzeczenia odmiennego w swojej treści, niż orzeczenie zaskarżone kasacją). **Nie jest dopuszczalne w kasacji podnoszenie zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia.** Zgodnie z wieloletnim, utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, oba te warunki, tj. rażące naruszenie prawa i istotny wpływ na treść wyroku, muszą wystąpić łącznie, a brak jednego zawsze skutkuje uznaniem kasacji za bezzasadną. Przyjmuje się, że o ile tzw. bezwzględne przyczyny odwoławcze odnoszą się do całego postępowania sądowego, to uchybienia określane jako „inne rażące naruszenia prawa”, muszą być ściśle powiązane z postępowaniem odwoławczym, chyba że zostały „przeniesione” z postępowania przed sądem pierwszej instancji, na fazę postępowania prowadzonego przez sąd odwoławczy, przy czym skuteczne podniesienie takiego zarzutu wymaga od autora kasacji wskazania na stadium postępowania odwoławczego, w którym doszło do „przeniesienia” tegoż uchybienia (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 marca 2007 r., sygn. akt V KK 205/06, Legalis). Pamiętać też trzeba, że z ukształtowanej historycznie istoty postępowania kasacyjnego wynika, że nie stanowi ono trzeciej instancji, ani nie oznacza ponownego rozpoznania sprawy zakończonej już przecież prawomocnym wyrokiem sądu odwoławczego. Zgodnie z

intencją ustawodawcy, celem i funkcją postępowania kasacyjnego jest eliminacja z porządku prawnego orzeczeń dotkniętych najpoważniejszymi wadami prawnymi, a nie ponowna kontrola ustaleń poczynionych na etapie postępowania rozpoznawczego. To drugie jest celem postępowania odwoławczego, którego powielanie nie może być przedmiotem postępowania kasacyjnego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 lipca 2018 r., sygn. akt III KK 313/18, Legalis). Wbrew argumentacji z kasacji, Sąd Okręgowy w W. w sposób poprawny przeprowadził kontrolę odwoławczą zaskarżonego apelacją skazującego wyroku Sądu Rejonowego w P. z dnia 25 września 2020 r., sygn. akt II K [...]. Ze sporządzonego na formularzu pisemnego uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w W., wynika, że zgodnie z wymogami art. 433 § 2 k.p.k., ten Sąd rozważył wszystkie wnioski i zarzuty wskazane w apelacji obrońcy M. W.. Pamiętać zaś należy, iż postępowanie odwoławcze ma charakter kontrolny. Jego celem nie jest zatem ponowne rozpoznawanie sprawy, a polega ono właśnie na kontroli postępowania pierwszoinstancyjnego z perspektywy zarzutów sformułowanych w środку odwoławczym, a w zakresie szerszym tylko w sytuacji zaistnienia wypadków wskazanych w art. 435 k.p.k. art. 439 § 1 k.p.k., art. 440 k.p.k. i art. 455 k.p.k. Sąd Okręgowy w W., w granicach zaskarżenia i podniesionych w apelacji zarzutów, zbadał przedmiotową sprawę pod kątem trafności ustaleń faktycznych, wniosków z nich wyprowadzonych, oraz poprawności zastosowania przepisów prawa materialnego i procesowego. W postępowaniu tego Sądu nie można dopatrzeć się naruszenia, i to rażącego, przepisów prawa procesowego wskazanych w kasacji.

Kierując się przedstawionymi motywami Sąd Najwyższy, z mocy art. 535 § 3 k.p.k., rozstrzygnął jak na wstępie.